

פיתוח יחידות מקוונות עבור מורים מובילים ומנחיהם

דוח ראשוני של ממצאי מחקר פעולה

כתיבה: טל כרמי

נובמבר 2020

הקדמה

הריחוק החברתי שנכפה עלינו בעקבות משבר הקורונה יצר מידה גבוהה של חוסר וודאות במערכת החינוך כולה, בכלל זה בתחום הפיתוח המקצועי לאנשי חינוך ובפרט במהלך השקפה המבססת את פעולתו על קהילות למידה. כתוצאה מכך נדרשו כלל השותפים במהלך להגיב במהירות, לשנות את דפוסי הפעולה שלהם ולהתאימם לצורך השעה – קיום תהליכי למידה מרחוק באמצעות מערכות מקוונות. בתוך כך, מו"פ השקפה החל לפתח יחידות לימוד מקוונות למורים מובילים ולמנחיהם תחת שתי הנחות עבודה:

- 1. בטוח הקצר היחידות יענו על הצורך לעבור ללמידה מרחוק** – היחידות יספקו מסגרות ללמידה עצמית לשותפי מהלך השקפה. בכך הן יאפשרו לשותפים להמשיך את התפתחותם המקצועית באופן פרטני ויהוו בסיס לדיון קבוצתי סינכרוני בעקבות הלמידה העצמית של כל שותפי הקהילה (בהתאם לעקרונות הכיתה ההפוכה).
- 2. בטוח הארוך היחידות יספקו מקור ללמידה על מיומנויות ליבה במהלך השקפה** – היחידות יקנו ידע ומיומנויות בסיסיים הדרושים למורים מובילים ולמנחים במהלך השקפה (בתחומים: למידה מהפרקטיקה, הנחיית קבוצות וליווי אישי) ויעמדו לשימושם של שותפי המהלך כאמצעי לרכישת מיומנויות אלו. בכך היחידות יסייעו בתהליכי הכשרת המורים המובילים והמנחים גם לאחר שיסתיים משבר הקורונה.

כדי לקדם תהליך פיתוח איכותי של יחידות מקוונות החלטנו להסתייע במתודולוגיה של מחקר פעולה שילווה את הפיתוח ויעזור לנו לדייק את פעולתנו. אמנם התהליך נמצא בראשיתו, אבל חשוב לנו כבר עכשיו לשתף בתובנות ראשוניות העולות ממנו. ברי לנו שכל השותפים במהלך השקפה ובמערכת החינוך נמצאים באותה הסירה כמונו ונדרשים לערוך התאמות דומות בתהליכי ההוראה והלמידה עליהם הם אחראים, ואנו מקווים שתובנותינו יסייעו בידיהם.

מחקר פעולה? עכשיו?!

הוראה ולמידה מרחוק, זהו צו השעה. הריחוק החברתי מחייב את כל העוסקים במלאכת החינוך וההוראה, החל מגן הילדים וכלה בהשכלה הגבוהה, להשתמש באמצעים מקוונים ו"להמציא את עצמם מחדש". במציאות זו אנשי חינוך מפנים את מרצם לתכנון כלים, מערכים ומסגרות להוראה מקוונת. מאמצים רבים כל כך מושקעים בפיתוחים אלו, ולכן עולה השאלה: למי יש זמן לחקור?

אלא שאתגר הנוכחי הוא כפול. אין די ביצירת תכנים ואמצעים ללמידה מקוונת, אלא יש צורך לפתח מיומנויות וידע שיאפשרו לתמוך בלמידה כזו. במקרה של מהלך השקפה, לא מספיק שצוות מו"פ השקפה יכין 5, 10 או אפילו 20 יחידות לימוד למורים מובילים. אנו חברי הצוות, בהיותנו הדיוטות בתחום ההוראה מרחוק, נדרשים להעמיק ולהרחיב את הידע שלנו על למידה מקוונת של מורים. דווקא משום כך החלטנו ללוות את תהליך הפיתוח במחקר פעולה, שיאפשר לנו לשכלל את היחידות ותוך כדי לרכוש ידע שימשם בפיתוחים עתידיים.

מהו מחקר פעולה? זוהי מתודולוגיה המסייעת לנו להתמקד באתגרים בעבודתנו,¹ לפתח עבורם פתרונות² ותוך כך לשכלל את הידע המקצועי שברשותנו.³ מחקר פעולה מתחיל בשאיפה לשפר את שיטות העבודה שלנו, ולשם כך אנחנו מנסחים שאלות הבוחנות את הפעולות שאנו מבצעים ואת תוצאותיהן.⁴ כל אלו הם אמנם רכיבים בסוגי מחקר שונים, אלא שבמחקר פעולה אנו בוחנים את הדברים "מבפנים" ולא כחוקרים המתבוננים מהצד. יש לנו אחריות לשיפור העשייה ומוטיבציה להסיק מסקנות פרקטיות. אנו זקוקים לידע שינחה אותנו ברמה היומיומית.⁵ מסקנותינו משולבות באופן מידי בפרקטיקה המקצועית שלנו, ומובילות אותנו לזהות אתגרים חדשים ולנסח שאלות חדשות, וכך נוצר תהליך שיפור מחזורי. בקיצור, מחקר פעולה הוא דרך גמישה ומהירה ועם זאת מבוססת נתונים המובילה בהדרגה להתפתחות מקצועית.¹

1. עלינו לפתח יחידות לימוד מקוונות במגוון נושאים למרות שאין לנו מומחיות בלמידה מקוונת.
2. דרושים לנו קריטריונים שינחו אותנו בבניית היחידות המקוונות.
3. אנחנו שואפים להעמיק את הבנתנו לגבי חוויית הלומד בלמידה מקוונת ולגבי האופנים לעשותה כמה שיותר מוצלחת.
4. למשל: כיצד נוכל לשלב לצד הלמידה העצמית רכיבים שיתופיים שיקדמו אותה, למרות מגבלות הריחוק החברתי? למשל:
5. כיצד חווים הלומדים את המשימות המשותפות?
- באיזה אופן כדאי לקשר בין הלמידה העצמית ביחידת הלימוד לבין הדיון הסינכרוני העוקב?

בגלל אופיו, מחקר הפעולה מתקיים במקביל לפעולה עצמה (בניגוד למחקרים שבוחנים בדיעבד תהליכים שהתרחשו), ועל כן התחלנו לפתח יחידות מקוונות ותוך כדי לבחון את הפיתוח. החל מחודש מרץ 2020 ועד חודש יוני באותה השנה פיתחנו 7 יחידות. לפיתוח כל יחידה היו שותפים מומחי תוכן ממהלך השקפה ומומחי בניית אתרי למידה מקוונתⁱⁱ ממו"פ מכון מופ"ת. בנוסף, כל יחידה נבחנה על ידי מספר חברים ביקורתיים שנתנו הצעות לשיפור על בסיס התנסותם ביחידה.

בשלב השני נפתחו כל היחידות לשימוש ראשוני של כ-100 לומדים במסגרת ימי הלמידה למנחי מהלך השקפה שהתקיימו בסוף חודש יולי ובתחילת חודש אוגוסט 2020. על מנת ללמוד על תהליכי הלמידה ואיכותם ניסחנו בשיתוף עם רשות המחקר במכון מופ"ת שאלון שביעות רצון שנשלח למשתתפים אחרי שהשלימו יחידות מקוונות. השאלונים היו קצרים ונועדו לספק מידע כללי בלבד, וזאת על מנת שלא להכביד על המשתתפים שבלאו הכי נדרשו למעורבות גבוהה בימי הלמידה. כדי להשלים את המידע שלא נאסף במסגרתם ביקשנו מהמשיבים להשאיר מספר טלפון בכדי שנוכל לשוחח עמם ולקבל מהם משוב מפורט יותר. בסך הכל 14 משתתפים הסכימו ועמם קיימנו ראיונות טלפוניים. כמו כן, קראנו את המטלות המסכמות שמשתתפי היחידות כתבו (כל יחידה כוללת מטלה כזו) ובחנו מה הן מעידות על הידע שלמדו.

מה הטריד אותנו?

פיתוח יחידות לימוד מקוונות במסגרת מהלך השקפה הוא דבר לא מובן מאליו. מודל הפעולה של השקפה מבוסס רובו ככולו על מערכות היחסים והתקשורת בין שותפי המהלך במסגרות שונות של קהילות למידה וצוותי עבודה. לכן כשאנו עוסקים בלמידה של מורים מובילים ומנחים לרוב מטרתנו היא לעזור להם לפתח מיומנויות "רכות" – יכולת הנחיית קבוצות, שיטות לליווי אישי, מיומנויות של למידה מהפרקטיקה. זהו ידע שרק את חלקו אפשר לתרגם לעקרונות פעולה קונקרטיים, אבל החלק הארי שלו מתבסס על מידה רבה של אינטואיציה. אותה אמנם אפשר לפתח במסגרת למידה פנים אל פנים

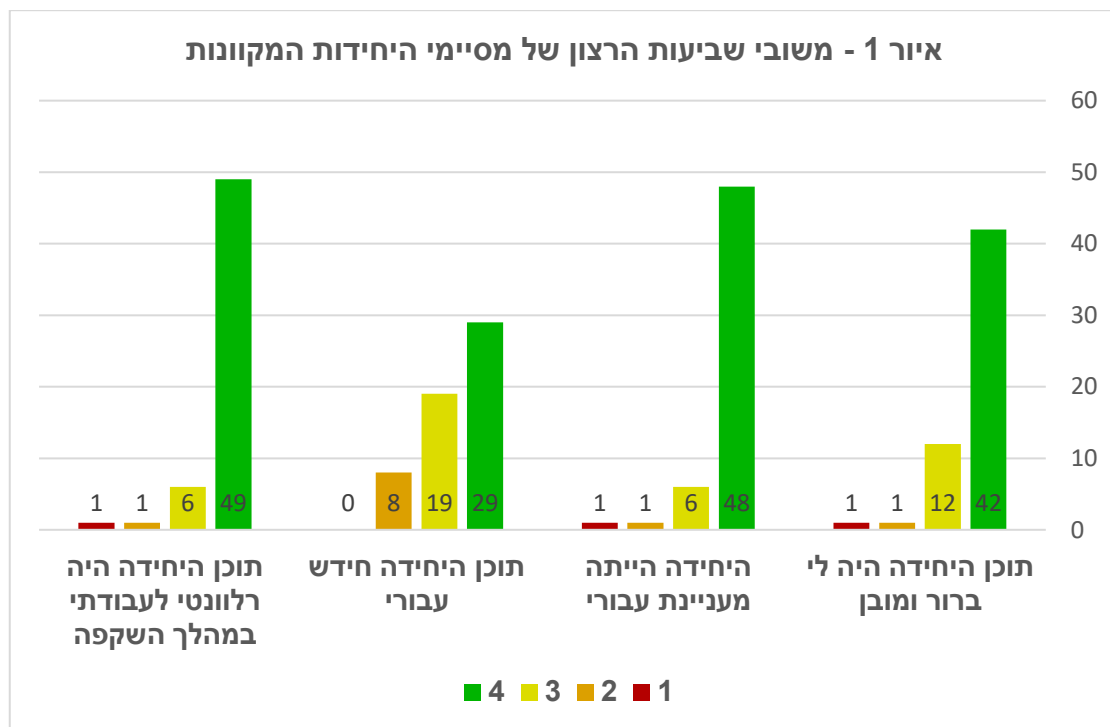
ⁱ לחצו על הלינק להרחבה בנושא שימוש בעקרונות מחקר הפעולה על ידי קהילות מורים במסגרת [שיפור הפרקטיקה באמצעות יישום מתמשך של מחזורי למידה](#).

ⁱⁱ חשוב להבחין כאן בין מומחיות בבניית אתרי למידה שכוללת היכרות עם פלטפורמות רלוונטיות, ידע לגבי שימוש בהן, ניסיון בעיצוב אתרים וכיוצא בזה, לבין מומחיות בלמידה מקוונת שכוללת הבנה של חוויית הלמידה וידע לגבי האופנים שבעזרתם ניתן להפוך למידה מעין זו לאפקטיבית.

(למשל, באמצעות המודל לחיקוי שמציב מנחה הלמידה). אבל בבואנו לתכנן יחידות לימוד א-סינכרוניות אנחנו הלכה למעשה שואפים לעצב תהליך למידה שמתנהל ללא ליווי של מנחה מנוסה שמסוגל להגיב בזמן אמת לאתגרים שחווים הלומדים ולענות על שאלותיהם. לכן העסיקה אותנו השאלה העקרונית: האם נוכל לעזור לשותפי המהלך לפתח מיומנויות רכות במסגרת יחידות א-סינכרוניות? משאלה כללית זו נגזרו שאלות נקודתיות הממוקדות באתגרים הכרוכים בפיתוח כל יחידה ויחידה.

מה למדנו מהמשובים?

שאלוני שביעות הרצון סיפקו לנו מידע כללי על החוויה של הלומדים בכל יחידה מקוונת. משלימי היחידות התבקשו לדרג היגדים ולסמן עד כמה הם נכונים עבורם לפי סקלה בין 1 ל-4. ההיגדים היו: "תוכן היחידה היה לי ברור ומובן", "היחידה הייתה מעניינת עבורי", "תוכן היחידה חידש עבורי" ו"תוכן היחידה היה רלוונטי לעבודתי במהלך השקפה". כפי שניתן לראות באיור 1 כמעט כל המשתתפים העידו על שביעות רצון גבוהה מהשתתפותם ביחידות בכל הקריטריונים. יחד עם זאת המידה שבה תוכן היחידות חידש הייתה מעט נמוכה מהשאר. השערתנו היא שהדבר נבע מכך שהמשיבים הם מנחים במהלך השקפה ושרובם כבר נתקלו בתכנים הנלמדים ביחידות. בהמשך נרצה לקבל משוב גם ממורים מובילים, ולבחון האם בקרב קהל כזה התוכן מחדש יותר.

הראיונות סיפקו לנו מידע ממוקד ומפורט לגבי חוויית הלמידה ביחידות השונות. בעזרתם יכולנו להסיק מסקנות לגבי השלבים הבאים הדרושים לנו לשם המשך פיתוח היחידות. בסך הכל זיהינו שישה נושאים שהלקחים שעלו מהם רלוונטיים לכל היחידות. הנושאים האלו, המסקנות שעלו ביחס אליהם ושלבי הפיתוח הבאים שהמסקנות מובילות אליהם מפורטים בטבלה 1.

טבלה 1

מה למדנו	פירוט	השלבים הבאים
אפשר לעסוק במיומנויות רכות	המרואיינים העידו שהיחידות סיפקו להם בסיס טוב לשימוש במיומנויות שנלמדו. בשאלון הכמותי כמעט כולם העידו שהרגישו שהנושאים רלוונטיים מאוד לתפקידם במהלך, ובמסגרת הראיונות חלקם הסבירו שהיחידות סיפקו הגדרות ומושגים שיכולים לעזור להם בזמן אמת להפעיל שיקול דעת, לקבל החלטות ולפעול לאורן. יחד עם זאת, מקריאה של המשימות המסכמות גילינו שבחלק מהמקרים קיים פער בין מידת ההעמקה שציפינו לראות לבין הביצוע בפועל. נראה שלא די במשימות כתיבה כדי לעסוק במיומנויות רכות, וצריך להשתמש ביחידות כחלק מתהליכי למידה היברידיים (שכוללים רכיבים סינכרוניים וא-סינכרוניים).	<ul style="list-style-type: none"> עלינו להמשיך לפתח יחידות מקוונות שעוסקות במיומנויות נוספות שדרושות לשותפי מהלך השקפה. עלינו לקדם את השימוש ביחידות במסגרות הקיימות במהלך השקפה כך שיהפכו לרכיב בתהליכי למידה היברידית.
הלימוד ביחידות הוא תובעני	המרואיינים העידו שהשלמת רוב היחידות לקחה מעל לשעתיים ולפעמים גם מעל לשלוש שעות, ובך חיזקו את הממצאים שעלו מהשאלון. כמו כן, חלק מהמרואיינים טענו שנדרשו לקלוט מידע רב מדי במסגרת יחידות לימוד בודדות.	<ul style="list-style-type: none"> עלינו להחליט אם כדאי לקצר יחידות או לפצל אותן לכמה קצרות יותר. היחידות הבאות שנבנה יתמקדו במיומנויות ובתובנות ספציפיות.
שיתוף פעולה בין לומדים תרם ללמידה	לא ידענו אם השלמת המשימות בזוגות תתאפשר בצורה נוחה ותתקבל בברכה על ידי המשתתפים כשמדובר בלמידה מקוונת. גילינו שכמעט כל המרואיינים העדיפו עבודה בזוג על פני עבודה לבד.	<ul style="list-style-type: none"> עלינו לשלב יותר משימות שיתופיות בעיצוב היחידות שלנו.
הפתרונות הטכנולוגיים הם קריטיים	בפיתוח היחידות העדפנו להשקיע את מירב המאמצים באסתטיות ובחויית המשתמש במקום להשתמש במערכות שמותאמות לניהול למידה אבל כרוכות בחווית למידה פחות רציפה ונוחה. אכן קיבלנו משובים ששבחו את האסתטיות של הפלטפורמה שנבחרה ⁱⁱⁱ ואת נוחות השימוש בה. הבעיה המרכזית היתה שהמערכת לא אפשרה שילוב מספק של משימות, תיעוד ביצועי לומדים וציוות שלהם למנחים. השלמנו פונקציות אלה בעזרת מערכות אחרות, אך המענה לא היה מיטבי ולעתים מסורבל.	<ul style="list-style-type: none"> עלינו לשלב מערכת לניהול למידה שתיתן מענה לכל הצרכים – אסתטיות ונוחות שימוש יחד עם תיעוד פעילויות הלומדים והיכולת לארגן אותם בקבוצות למידה. אנו מתנסים בעבודה עם מספר מערכות כדי לבחור את המתאימה ביותר.

ⁱⁱⁱ פלטפורמת Rise 360: <https://articulate.com/360/rise>

מה למדנו	פירוט	השלבים הבאים
משוב מידי	הידע שאנו עוסקים בו במהלך השקפה הוא מורכב, ולרוב התשובות למשימות הלימודיות שאנחנו מתכננים פתוחות לפרשנות – הן אינן מאפשרות הבחנה ברורה בין נכון ולא נכון. למרות זאת, חלק מהמרוויינים ביקשו לשלב ביחידות יותר משובים מיידים עבור ביצוע משימות. לדבריהם, בהיעדר מנחה המלווה את תהליך הלמידה המשוב מאפשר להם להבין אם הם "בכיוון הנכון".	<ul style="list-style-type: none"> עלינו לשלב יותר משימות שניתן לתת עליהן משוב. בנוסף, כיון שבמרבית המקרים לא מדובר בתשובות מסוג "נכון/לא נכון", עלינו לשלב יותר דוגמאות ותיאורים של האופן שבו אנחנו מבינים את המשימה ודרך מוצעת להתמודד עמה. המשוב שניתן על המשימה המסכמת הוא חשוב. חלק מהמשתתפים ציינו שהופתעו לקבל משוב מפורט ושהדבר תרם ללמידתם.
שילוב משימות תרגול	חלק מהמרוויינים אמרו שהיו שמחים להזדמנות להמשיך ולתרגל את הידע והמיומנויות שנלמדו ביחידות עם משימות תרגול נוספות. למשל, אם ביחידה מסוימת נתנו משימה לנתח תוצר תלמיד בתחום השפה בבית הספר היסודי, יכולנו גם לבקש לנתח משימה מתחום המדעים בחטיבת הביניים, וכדומה.	<ul style="list-style-type: none"> עלינו לשלב יותר משימות תרגול. כיוון שהיחידות בלאו הכי דורשות השקעה רבה המשימות הנוספות יהיו אופציונאליות, בדומה לאופן שבו אנחנו מציעים לעיתים חוזרים תיאורטיים כקריאה נוספת שלא מחויבת בתוך הרצף של השלמת כל יחידה.

נוסף על התובנות העקרוניות שפורטו בטבלה, הפקנו גם תובנות נקודתיות לגבי יחידות ספציפיות. לא נוכל לפרט את כולן במסגרת זו, אבל נציג כאן שלוש דוגמאות בולטות:

קודם הדגמה או קודם התנסות – בפיתוח היחידה שעסקה בצילומי שיעור התלבטנו אם להדגים כל שלב בניתוח ורק אז לבקש מהלומדים להתנסות ביישום שלו, או לבקש מהם להתנסות לפני ההדגמה. לבסוף החלטנו להדגים קודם, כיוון שניתוח צילומי שיעור הוא מיומנות מורכבת, וחשבנו שהוא יהווה אתגר גדול מדי אם נבקש לבצע אותו ללא הדגמה. יחד עם זאת, חששנו שההדגמה עלולה לפגוע ביכולתם של המשתתפים לחשוב בצורה עצמאית ומקורית על תהליך הניתוח. אלא שגילינו שהמשתתפים היו מרוצים מבחירתנו, וכששאלנו אותם אמרו שההדגמה לא פגעה ביכולתם לחשוב על דרכים נוספות לנתח את צילום השיעור. למרות זאת, הדילמה בעינה עומדת, וייתכן שביחידות אחרות נעדיף להקדים את ההתנסות להדגמה.

לשים את ה"כלי" במרכז – במשוב שקיבלנו עבור היחידה שעסקה בהתנגדויות בהנחיית קבוצה חזרה הטענה שהיחידה לא נתנה ללומדים "כלים" קונקרטיים כדי להתמודד עם התנגדויות. אלא שלקראת סופה מספקת היחידה מתווה להתמודדות עם התנגדויות, ואף מבקשת מהלומדים להתנסות בו. ייתכן שכיוון שהמתווה הופיע רק בסוף היחידה, והיא לא סבבה סביבו, נוצרה תחושה אצל חלק מהלומדים שהם "לא קיבלו כלים". כיוון שהלמידה ביחידות עוסקת בפיתוח מיומנויות פרקטיות ייתכן שכדאי להבליט יותר את הכלים, ולמקם אותם בשלב מוקדם יותר בתהליך הלמידה. יחד עם זאת, כפי שצוין מעלה, קיים קושי ברכישת מיומנויות רכות במסגרת למידה א-סינכרונית, ויתכן שהדבר הקשה על הלומדים להבין את המשמעויות הפרקטיות של הכלי שמופיע ביחידה.

ייצוג מהכיתה – כיוון שהשימוש הראשוני ביחידות נעשה על ידי מנחי מורים מובילים הנחנו שבמסגרת היחידה שעסקה בניתוח ייצוגים כדאי למקד את הלמידה בייצוגי הנחייה ולא בייצוגי הוראה. אלא שלפי המשוב שקיבלנו מהמנחים, ההתמקדות בייצוגי הנחייה בלבד לא אותם. הם היו מעדיפים להתנסות קודם כל בניתוח ייצוגי הוראה (ואולי בשלב מאוחר יותר בניתוח ייצוגי הנחייה) כיוון שההוראה (ולא הנחייה) היא זו שבליבת הפיתוח המקצועי אליו מכוון מהלך השקפה.

מה עוד למדנו?

תהליך הפיתוח עצמו הוביל ללמידה משמעותית אצלנו בצוות המו"פ, גם מעבר לתובנות שעלו מהמשובים. נשתף כאן בכמה נקודות מרכזיות:

1. בכניסה לפיתוח חשבנו שהיחידות יתנו מענה להכשרות בתקופת הקורונה, ואולי יהוו משאב למידה גם אחריה. תהליך הפיתוח הבהיר לנו את החשיבות שלהן כאמצעי לשכלול, שימור וניהול הידע במהלך. ריכזו "אריזה" של ידע בנושאי מפתח, תוך שילוב בין תיאוריה לפרקטיקה ובין סוגי מדיה שונים (טקסטים, סרטונים, הקלטות), מארגן את תשתית הידע של המהלך ותורם לבניית שפה מושגית והבנה משותפת. חשיבות הדבר גדלה במציאות של מהלך מבוזר, מרובה שחקנים ומודלים, וכן לקראת סיום התמיכה של הגופים המקצועיים המלווים, שמחזיקים בהרבה מן הידע הרלבנטי.
2. למידה א-סינכרונית מחייבת חידוד הגדרות ומושגים ופיתוח כלים. תהליכי למידה שהתבססו באופן משמעותי על ידע ויכולות המנחים, ונוהלו לעתים באופן אינטואיטיבי, חייבו "פירמול" על מנת לאפשר למידה עצמית. כך לדוגמה, במסגרת הכשרות המורים המובילים לומדים לעבוד עם תוצרי תלמידים על פי מתווה כללי. פיתוח יחידה על למידה מתוצרי תלמידים חייב פיתוח כלי שמגדיר ממדים ספציפיים לבחינת תוצרים. בהיעדר כלי כזה, היה קשה ליצור עומק ונפח לתהליך ניתוח תוצרים שנלמד מרחוק. תהליך זה של חידוד הגדרות ומושגים ופיתוח כלים תורם לתהליכי ההכשרה באשר הם, כולל למידה פנים אל פנים.
3. רצוי שהלמידה ביחידות הא-סינכרוניות לא תעמוד בפני עצמה, אלא תשולב במהלך של למידה היברידית. בקיץ, בחרנו להשלים את הלימוד בכל יחידה במפגש סינכרוני, ששימש לצרכים שונים, בהם העמקת הלמידה והרחבתה. כך לדוגמה, במפגש של יחידת ניתוח צילומי שיעור עסקנו בניתוח צילום שיעור בזום, וביחידה של התערבויות מנחה קיימנו סימולציה שאפשרה למשתתפים להתנסות ולנתח התערבויות. בהקשר של הכשרת מובילים, אנחנו חושבים שיש פוטנציאל רב לשילוב היחידות כחלק מתהליך הלמידה הקבוצתי, תוך ניצול היתרונות היחסיים שלהן.

ממשיכים ללמוד

השלב הבא מבחינתנו הוא המשך הפיתוח. אנחנו מתכוונים לשלב את מסקנות מחקר הפעולה בתהליך בניית היחידות כדי להמשיך ולדייק את אלו הקיימות ואת הנוספות שבכוונתנו ליצור. אבל אין ספק שאנחנו עדיין רחוקים מלהיות מומחים בלמידה מקוונת, ולכן השלב הבא הוא גם המשך מחקר הפעולה שיעזור לנו להמשיך להשתכלל.

נוכל לומר, אם כן, שהמסקנות שהוצגו לעיל אינן סופיות, ויחד עם זאת אנחנו מזמינים את שותפינו להשתמש בהן. לתפיסתנו הן טובות דיין לשמש אותנו כאמצעי לשיפור הלמידה המקוונת, ובה בעת הן בסיס לדיון. אנחנו מזמינים את כולכם לבחון ולדייק אותן ולהמשיך את הדיון על למידה מקוונת שיאפשר לכולנו ללמוד. יותר מכל, אנחנו מזמינים אתכם, דווקא בעת הזו שמחייבת אותנו להמציא את עצמנו מחדש, להתבונן בפרקטיקה בעין חקרנית, ללמוד ממנה כדי לפתח אותה וכדי להתפתח בעזרתה.